

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2, 6. uri popoldne.

Štev. 67.

V Ljubljani, v petek 21. marca 1884.

Letnik XII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 20. marca.

Budgetna obravnava.

(Enajsti dan.)

Okoli treh popoldne bil je včeraj za Tilserjevim govorom sprejet sklep obravnave o vseučiliščih, in sta bila za glavna govornika izbrana na levičnici Edvard Suess, na desnici pa Greuter. Raič toraj pri tej priliki ni prišel k besedi in je le pismo izročil resolucijo, ki jo je hotel nasvetovati gledé slovenskih stolic na graškem vseučilišču. Resolucija se je izročila budgetnemu odseku, ki jo bode pretresal in na koncu budgetne obravnave spravil v razgovor. G. Raič bode tedaj imel priliko, obširneje o njej govoriti. Tudi Čerkavski bi bil rad govoril, vendar pa je bil izbran Greuter, ker so skoraj vsi govorniki na levi strani njega napadali, in se mu je hotela dati prilika, odgovarjati na raznotere napade.

Gosp. predsednik bi bil kaj rad že včeraj končal obravnavo o vseučiliščih in je želel, da bi bila Suess in Greuter govorila že včeraj, pa Ručka je stavil predlog, da naj se seja sklene, ker je Suess to želel, da bi se mogel čez noč bolje pripraviti na govor, in ta predlog je obveljal. Prof. Lustkandl, eden najbolj dolgočasnih govornikov v zbornici, je bil silno žalosten, da ni mogel govoriti, ampak je bila obravnava sklenjena njemu ravno pred nosom. Ko je pa čul, da glavna govornika včeraj ne bosta več govorila, začel je prositi, naj zbornica blagovoli poslušati še dva govornika. Ta prošnja je na obeh straneh zbudila strašanski krohot, in čule so se opazke: Da si je post, take pokore vendar ne zaslužimo, da bi morali še Lustkandlna poslušati. Prošnja njegova bila je toraj odbita in seja sklenjena.

Danes je prvi govoril Suess, pa ne s takim vspehom, kakor so tovariši njegovi pričakovali. Slabe reči tudi najboljši govornik ne more dobro zagovarjati. Govoril je zlasti, da bi opral Dunajsko vseučilišče, čegar marog je Greuter v svojem zadnjem

govoru omenjal. Pa vse, kar je mogel v tem oziru storiti, bilo je neko pismeno oporekanje štirih vseučiliščnih profesorjev, ki v njem pravijo, da so Greuterjeve razprave predrzno-lahkomišljen (frivolen) napad na njih službeno čast.

Pa Greuter mu ni odgovora dolžan ostal. Zavračal je najprej prejšnje govornike, Heilsberga, Wurmblanda, zlasti pa tirolskega liberalnega poslanca in vseučilišnega profesorja Wildauerja. Potem pa se je obrnil k Suessu. Ko bi bil boječ, rekel je Greuter, bi bil s trepetom pričakoval današnjega dne. Zakaj vsi govorniki so ga prijemali, včeraj pa sta mu Wildauer in neki drugi govornik grozila: Za nama pride še en močnejši (namreč Suess), ta ti bo dal! Pa on ni ravno bojazljiv, zato hoče kot nekdanji pastirček tirolskih planin pričeti boj z velikanom Golijatom. Ker je pa boj na vsak način nevaren, zato zakliče: Z Bogom tovariši in prijatelji! Te besede zbudile so velikansk smeh v zbornici, in vsakdo je ošabnemu Suessu privoščil, da ga je Greuter na tako smešen način zavračal. Tudi je dokazoval, da morajo biti razmere na Dunajskem vseučilišču zares nekako napačne, ker neki profesor v Dunajskem liberalnem listu („Wiener allg. Ztg.“) v nekem članku 7. decembra 1883 pripoveduje jako čudne reči. Pa on s svojimi opazkami ni hotel prijemati vročeglavne mladine, ampak brezglavne starce, ki so vzrok teh čudnih razmer. Vspeh Greuterjevega govora bil je tudi danes jako velik, zlasti je njegove trditve prav krepko podpiral tudi poročevalec Jireček, ki je za Greuterjem govoril.

Lustkandl, ki včeraj ni prišel k besedi, hotel je na vsak način vendar-le govoriti; in kdor ni zabit, kmalo najde izgovor ali priliko za to. Lustkandlnu se pa ne more očitati, da ne bi imel bistre glave, sicer ne bi bil profesor na visokih šolah; oglašil se toraj k dejanskemu popravku. Toda g. predsednik je brž sprevidel, da se hoče Lustkandl le svojega osnovanega govora znebiti, zato ga je zavrnil, da to presega meje dejanskega popravka in da mu kaj tacega ne more dopuščati. Lustkandl je sicer v enomer ponavljal: ich constatire thatsächlich — dejansko popravljam itd., pa tudi ta zvijača mu ni pomagala, g. predsednik mu je prepovedal

nadalje govoriti. S temnim obrazom in plamtečimi očmi stal je Lustkandl še zmirom, ko sta Sax in Sturm tudi z dejanskimi popravki zavračala poročevalca, ter se ni mogel zdržati, da ne bi bil s prav srditim glasom spregovoril še nekterih besed, dasiravno mu predsednik ni bil dovolil govoriti. Potrebščina za višje šole v znesku 4,529.520 gld. bila je potem sprejeta, in pričela se je obravnava o srednjih šolah.

Zoper to točko oglašili so se k besedi Foregger, Heilsberg, Weber Franc in Bertolini, za njo pa Kohanovski, Ozarkievič, Terlago, Vošnjak, Tonkli in Vitezič. Ob enem z njo se bode obravnavala resolucija gledé slovenskega, hrvaškega in italijanskega učnega jezika na gimnazijah v Mariboru, Celji, Gorici in Pazinu.

Prvi je govoril Foregger in prebavljal staro trditve, da je utrakviščični poduk škodljiv, da Slovenci nimajo književnega jezika, in da se morajo otroci v šoli učiti čisto novega jezika. Poslušalcev imel je jako malo, večidel samo nje, katerih namen je zavračati njegove čenče. Le škoda, da bo za Kohanovskim obravnava sklenjena, vendar pa bo najbrže eden slovenskih poslancev izvoljen za generalnega govornika, da bo Foreggerju posvetil, kakor zasluži.

Govor poslanca dr. Viteziča v državnem zboru 14. marca o žalostnem položaji isterskem.

(Dalje.)

Vsled svojega stališča moral bi se po najprvotnejih vstavnih načelih zdržati takošnega strankarskega postopanja. S kakošnim taktom pa je sosednji deželni glavar Goriški in Gradiščanski nastopil, kjer so gledé narodne borbe ravno tiste razmere, kakor pri nas! Ozirajoč se na take odnošaje, se on ni ne tej ne onej stranki približal, temveč je še celó svoj otvorilni govor v obeh jezicih napravil, v slovensčini in laščini. Tako, gospoda moja zahteva previdnost, tako pravičnost in vstava. Z zavijačo in umetnostjo,

LISTEK.

Iz Ibiubi prijatelj prijatelju v Ubiibi.

Ljubi prijatelj!

Čitajočemu Tvoj odgovor vzbudili so se mi v spominu vsi najini prijateljski pogovori v nekdanjih časih. Sprevidel sem primerjajoč preteklost in sedanjost, da sem stal poprej res premalo na trdnih tleh. Zibal sem se v svojem mišljenju nekako preveč v zraku in navadno sem o pojavih našega političnega in liberalnega delovanja sodil optimistično. Življenje me je prenaradilo, a v tej spremembi vendar nisem od pesimizma postal tako zavisen, kakor sodiš Ti v svojem pismu o meni.

Čudnega bi pri sedanjih razmerah sicer nič ne bilo, ko bi človek izgubivši vero v pravično slovensko stvar in vsega naveličan, sedel za zapeček pomilovaje druge svoje rojake, da se dajo tako voditi, in se poganjajo za nekaj, kar sicer ni strah — tako bi si mislil, — če tudi ima ravno tiste lastnosti

kakor ta. Misli bi si namreč — in vem, da je na kupe taci slovenskih „boriteljev“ iz preteklega, polupreteklega in sedanjega časa, — da so vsa prizadevanja in vsi naši vspehi taki, da so znotraj votli, okoli kraja jih pa nič ni. Ne bilo bi to čudno pravim, ko vidi človek, da se slovenski jezik na višjih mestih tako prezira, v družbi pa tolikokrat zaničuje. Po drugi strani se pa spet ne more tajiti, da bi ne bili Slovenci deloma tudi sami krivi, da še nismo pridobili vsega, kar nam gre po božjih in človeških zakonih.

Neki pesimist mi je zadnjič rekel, da se Kranjcem, oziroma njihovim voditeljem, prav godi, da imajo sedaj križe in težave s svojim izvoljencem, zakaj pa niso nekemu prav visocemu gospodu na Dunaji hoteli verjeti ko jih je svaril, rekoč: Te vrste ljudi nikar! Ta pesimist je pristavil, da je on že v tistih dneh dejal nekterim volilec: Pazite, da se prej ali slej ne opečete!

A kam sem zašel? Ta politika je že previsoka in jako kočljiva; kajti tu se gre spet za nezavisnost, ali prav za prav za zavisnost od zgoraj!

Ker govoriš v svojem listu do mene mnogo o

vzorih, naj se pomudim s Tvojim dovoljenjem še jaz nekoliko pri tej točki.

Večkrat se toži po časopisih, da mladina izgublja vzore. Jaz bi jih le rad vprašal: Ali je mogoče drugače biti? Saj dosti faktorjev na to deluje. Oni lastni sinovi matere Slovenije, ki hočejo po eni strani navduševati za vzore, podirajo po drugi strani vse to, kar so prej sozidali s svojim delovanjem, le spoznati se ga mora popolnoma.

Tu je posebno ena točka, ki mora vsacega količkaj mislečega človeka jako „neprijetno dirniti“, in ta vpliva na mladino veliko bolj, kakor se morda komu zdi. Vem, da si že uganil, da mislim ono slabo, Slovanom prirojena lastnost — neslogo, ktera se pri nas Slovincih ne kaže v najmanjši meri. Nektarekrati nastopi bolj očitno, kot druge krati. Pred desetimi leti je bila pri nas zeló v cvetji in njeni pojavi v zadnjem času še niso pozabljeni. Zgodi se pri taci prilikah večkrat, da se naši gospodje prepirajo za manj važne reči, večje pa prezirajo, ker bi stalo preveč truda ali požrtvalnosti in bi se celó morebiti na čelu kake višje osebe utegnili kaka guba prikazati. Med tem se pa nasprotnik tej svojeglavnosti

in naj bo še tako dobro premišljena, se načelna vprašanja 19. stoletja ne dajo rešiti, najmanj pa že narodnostno vprašanje, katero je vladar današnjega stoletja. Kaj naj pa o večini poreškega zbora rečem, ktera se je lanskega 21. avgusta s podpredsednikom na čelu (čujte na desni) ostentativno iz deželnega zbora podala, ko je nek hrvaški poslanec začel v svoji materinščini, namreč v hrvaškem jeziku govoriti, v tistem hrvaškem jeziku, kterege govori večina Istrijanov, in se ni hotela poprej vrniti, dokler se ji ni zagotovilo, da je hrvaški poslanec opustil misel, hrvaški svoj govor nadaljevati! Ali se ni večina tukaj ravno v tem pregrešila, kar Bonghi sramotno in smešno imenuje? Povračam se k zanimivemu pismu Bonghijevemu.

Če tudi so mu Slovani gledé priklopa Primorja k Laški, kakor pravi, velika zapreka, vendar z veseljem priznava, da laški jezik ne le v Primorju, temveč tudi na Tirolih zdatno prodira. Na strani XV. do XXV. to dokazuje z izreki iz Schöllerja, Czörniga in Combija, ter ob enem statičnih podatkov navaja in to za vsako deželo posebej. Tudi o vzrokih te prikazni govori. Žalibog, da se ne dá tajiti, da se Primorje od dne do dne bolj polahuje, posebno pa po Istri neznansko napreduje polahovanje.

Kar se tiče Istre, sem jaz sam v seji na 9. marca lanskega leta razkladal, da so se v 11. periodi od leta 1869 do leta 1880 Hrvatje po Istriji za 13 odstotkov pomanjšali, toraj vsako leto več, ko en odstotek, Lahi pa da so v ravno tisti dobi za 8-46 odstotkov pridobili.

Kar se vzroka te prikazni tiče, menim, da ne tiči samo, kakor Bonghi pravi, v razprostranosti napredovalne laške kulture, temveč iskati ga je posebno v politiki, ktere se vlada v tej deželi že več let poslužuje.

Predno pričnem dokaz te moje trditve, usojam si še pokazati Vam zrno laške politike, kakoršno nasvetujejo konservativni državljani, kakor postavim Bonghi: „Laška si mora želeti močne in prijateljske Avstrije, tako pravijo ti možje, da ne bo svoje dni Nemea ali Rusa za soseda dobila, ona mora Avstrijo posebno na Balkanu podpirati, da se ji bo mogoče do Soluna razprostrti. Kedar bo Avstrija svoje pokrajine do egejskega morja stegnila, tedaj bo prostovoljno odstopila Italiji svoje Primorje in južne Tirole“. Na XXXIII. strani ta državnik piše (bere): „Nam bo jako na hvalo, da se Avstrija na dalje proti jugozapadu Turčije razprostira. Tako se zavaruje proti Rusu ob strani ter mu jadransko morje zapazi, ob enem se pa tudi Nemčiji nasproti okrepuje. Mi ji lahko pri tem pomagamo pod pogojem, da kedar se bo poveljčala po deželah, ki za Dalmacijo leže in bodo egejskega morja prodrila, nam na tem morji, ki je bilo nekđaj popolnoma naše, večji in boljši kos pripozna, kakor ga imamo sedaj“. Bonghi ravno ondi izraža nađo, da bode laška država sezidana na podlagi narodnostnega načela svoje „naravne“ meje še le tedaj dobila, kedar se bo završilo polahovanje primorskih Slovanov. V tem smislu piše na strani XXIX.: (Ko je Vitezič to govoril, je predsednik zopet prevzel prvo mesto.)

Predsednik mu seže v besedo: Prosim, naj se gospod govornik vendar drži reči. Jako mučno mi je vedno prositi, da naj se ostane pri stvari. Ako se bo pri vsakem poglavju o vsem govorilo,

kedaj bomo zdelali? Sedaj se vendar o proračunu za ministerstvo notranjih zadev pomenkovamo.

Poslanec dr. Vitezič: Prosim Vas, spoštovani gospod predsednik, da se tukaj gré za življenje moje domovine Istre in da je ravno danes na dnevnem redu, govoriti o politiki, katero ondi vganjajo. V deželnem zboru nimamo glasa, izgnali so nas venkaj, toraj naj bi se mi vendar dovolilo, da se tukaj izrečem.

Predsednik. To je pa vendar le stvar deželnega zbora in ne tukajšnja.

Poslanec dr. Vitezič (nadaljevaje). Bonghi piše na XXIX. strani: Boljšo mejo moramo dobiti, kakor je sedanja, in pravico imamo do želje, da ves pokraj, ki je v zemljepisnem oziru lašk, tudi v političnem postane. Zato nam je pa napredek laškega življa v nekterih okrajih te dežele pred vsem potreben in smoter smemo le doseči oziraje se popolnoma na mednarodne razmere, ne da bi avstrijsko velemoč kaj omajati hoteli ali ji žugati mislili“. Tukaj nastane vprašanje samo od sebe, ali je v avstrijskem interesu tako zapeljivo sirensko petje poslušati ali ne.

Sicer je pa to vprašanje jako širokomerno, in zahtevalo bi ure in ure, preden bi se povoljno rešilo. Da pa spolnim željo gospoda predsednika, omenim samo važnost Trsta za obrtniški in trgovinski razvoj avstrijski, ne da bi se še na druge vzroke oziral. Nadjam se, da je cela zbornica mojih misli in se zmenoj slaga, da bi bila zguba tega mesta za Avstrijo nenadomestljiva. Tudi, ako bi se na to ne oziralo, kdo pa bode Avstriji porok, da Italija poveljčana po južnih Tirolih in po Primorju ne bode željno po Reški luki, po hrvaškem Primorju in po Dalmaciji škilila. Slast človek še le pri jedi dobi.

Razvoj zgodovine pomorske bitve pri Visu dokazuje nam jasno, kako da so Lahi po dalmatinskih obalah koprnili, ktera imajo jako veliko zalivov in luk. Saj vendar Bonghi sam o adrijanskem morji piše: „che è stato una volta in tutto nostro“ (kteró je bilo nekđaj po vsem naše). Bonghi tega zgodovinskega spomina gotovo ni slučajno, temveč s premisljivostjo omenil. Vse drugo prišlo bo pozneje samo od sebe. Iz vsega tega pa sledi, da mora Avstriji na tem ležeče biti, da si ohrani Primorje. Ona mora na to gledati, da omeji laške napore s tem, da podpira kolikor se dá, one Slované, kterih je po številu mnogo več, mimo Lahov. Vladni organi se pa ravno nasprotne politike poslužujejo in tako sami Bonghiju in njegovim pot pripravljajo.

V seji na 14. marca 1881 stavlil sem interpelacijo zaradi neke tiskovine v Milanu na svitlo dane. Ondi brala so se sredstva, kojih se mora laška stranka posluževati, da doseže svoj namen, to je, da isterske Slované zatara. Tamkaj je pisano: „In sedaj nastopila se je ravno pot, ki pelje do prvega namena“ — pod tem prvim namenom mislil je namreč na vničenje Slovanov v Vološkem okraju, kteri okraj je smatral za glavno slovansko ognjišče — „vse je na tem ležeče, da ne zastanemo, da spodobno porabimo zaslepljenost sedanje vlade, ter se s ponujajočo priložnostjo po mogočnosti okoristimo.“

Kaj se je pač zgodilo vsled te moje interpelacije? Namesto, da bili preiskavali, ali res kakošen komite obstoji, obrnili ste se proti slovanski stranki

in to celó po sodnijskem potu, da bi bili zvedeli, kdo je spravil na svitlo dotično pisanje, kakor če bi bilo ravno obelodanjenje pisanja državi nevarno.

Vprašam Vas, ali bi se ne bila laška vlada drugače obnašala, kakor se je naša? (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. marca.

Notranje dežele.

V odseku za kongruo se je bralo poročilo poslanca Jirečka o vladnem predlogu gledé zboljšanja plače katoliškim duhovnikom. Jireček je rekel, da je vladni predlog nezadosten in pomanjkljiv zaradi tega, ker nima nobenega nastavka za oslabele duhovnike, ki so že navadno stari in hirajoči, za nižje duhovenstvo so pa jako pišli nastavki v podporo odmenjeni. Po vladnem predlogu znašala bi podpora za jednega duhovnika celih enajst goldinarjev na leto ali tri krajcarje na dan. Kmalo bi rekli: Difficile est, satyram non scribere. Res, prečudna pomoč celih 11 gold.! Se je li uradnikom tudi tako skopo odmerjalo o svojem času? Čudno se nam zdi, da se vlada pomišljuje zaradi 120.000 gold.! Če primerjamo to zvikanje z delom, kterege je vlada v zadnjih 30 letih že duhovščini naložila, nas v resnici prav nepostavne misli sprehajajo, kterih objaviti si kajpak da ne upamo.

Nemško-pemski poslanci imeli so tajno sejo o dogovorih gledé sporazuma in jezikovnega prepira. „Politik“ pravi, da se še ničesar ne vé, kako se je zborovanje vršilo, toliko pa je gotovo, da je bila seja silno viharna in da so ostali oni v veliki manjšini, ki so povdarjali potrebo sporazuma in prenehanje jezikovnega prepira. Saj smo že davno rekli, da našim, t. j. avstrijskim Nemcem ni prav nič za pomirjenje razdraženih narodnosti; čem bolje so si v laseh, tem ljubše jim je. Zastonj je toraj vse prizadevanje grofa Taaffeja, zastoj zlate besede presvitlega cesarja samega, dokler bode ta rod pri življenju, ki sedaj po severnih Čeah ob veliki zvon bije. Napil se je nespravljivega sovraštva do Slovanstva že v svoji najnežniši mladosti in ohranil ga bo do svojih sivih las. Slep je, kdor še kaj verjame njihovi govorici o spravljivosti med narodi; njihov značaj tega ne prenaša, da bi trpeli enakopravnega Slovana poleg sebe. Aut Caesar, aut nihil je tudi njihovo glasilo in tega se bodo držali, ali da zmagajo ali pa — podležejo. Zmage se jim, kakor sedaj vreme kaže, ni nadjati, podleči jim je pa jako lahko, kajti na prvo stopinjo, ki do razpada pelje, so že stopili in to je stopinja, na kteri se needinost in razpor šopirita. Nesloga vrgla je Slovanstvo tako na jugu, kakor na severu ob tla, razpor med lastnimi brati pridvignil je tujčevo nogo, in jo s silno težo Slovanu na tilnik postavil; vdušiti ga je hotel. Nesloga razdjala je tudi liberalno nemško levico, da mož pri možu ne bo ostal.

Vodja in načelnik *državnih železnic* postal bo sekijski načelnik Czedik, ter se mu bo ob enem podelilo dostojanstvo tajnega svetnika. Kakor poljaški časniki pišejo, se bode menda že s 1. aprilom začela preosnova državnih železnic in se bo po celi tostranski polovici napravilo dvajset opravljenih uradov, od teh bodeta dva prišla na Galicijo in sicer bode bival eden v Lvovu, drugi v Krakovem. Ako bode res dvajset opravljenih uradov, potem se smemo pač nadjati, da tudi v Ljubljano enega dobimo za opravljevanje prometa po državnih železnicah.

Moravski delavci so se javno proti anarhistom izrekli, da ne marajo nič z njimi opraviti imeti. V prvi vrsti so to tiskarji dejanski dokazali. Anarhisti so namreč v Brnu hoteli svoj list izdajati, toda ni je bilo tiskarne, ki bi ga bila hotela v tisel-

zadovoljno posmehuje, češ, naj se le kavsajo, bodo pa še nadalje na našo milost „v veži“ čakali.

Oni pesimist, ki sem Ti ravno prej pravil o njem, mi je tudi tožil, da je pri nas to zeló pogubna in od dveh let sem nekako epidemična napaka, da se Slovincem preveč mož ponuja za voditelje, ne bom ravno rekel vsem Slovincem, ker se nekteri že zadovolé, če se jim posreči pridobiti si lastno stranko in poseben list.

Vse to, dragi moj, dela rodoljuba, ki jasno razmotruje o tem, potrtega in skoraj unalostnega ter izpodkopuje zavisnost od njegovega idealizma in optimizma. Izpodkopuje jo, pravim, a pri vstrajnem in stanovitem domoljubu, je popolnoma ne izpodkoplje.

Jaz, to ti spet zatrjujem, jaz še nisem pesimist. Še imam vero, še upanje v boljšo bodočnost Slovanstva in Slovanstva, še me navdušuje goreča ljubezen do mile, a po tujcih in domačinih tako zaničevane in teptane domovine. „Trd bodi“, te krepke besede ponavljam si večkrat, „trd bodi, neizprosni mož jeklen“ in ne dovoli — prigovarjam si na

dalje, — da bi „dih prve sapice odnesel to, kar misli so stvarile!“

S tem, dragi moj, sem Ti nekoliko raztolmačil svoje misli o slovenski in moji zavisnosti in nezavisnosti. Sodi sedaj, koliko si moje prvo pismo razumel in koliko ga nisi.

Iz tega mojega pisma tudi lahko spoznaš, da jaz ne pritrjujem niti temu niti onemu le na gole besede in tudi ne govorim o nezavisnosti in zavisnosti razen prisiljen. Tiste, ki tako tendencijozno bahajo z nezavisnostjo in menijo, da bodo se sumničanjem vse dosegli, bi jaz le rad opozoril na relativnost pojmov: nezavisnost in zavisnost. Tako se n. pr. nekteri pri nas delajo zavisne od vere le o času kacih volitev. Gotovo je tudi zeló neopravičeno mnenje, da je tisti, ki nikdar ne dela s tacim ropotanjem reklame, že od vlade zavisen. Sicer je pa tako početje ena najnovejših iznajdb, na ktere je neki „objektivni“ „Senca“ Slovence posebno opozoril. Sploh se pa tudi zgodi, da je kaka reč včasih zavisna od privatnega podjetnika, kteremu lastni žep in lastna slava tudi nista ravno deveta briga.

Pri tej priliki sem se spomnil tudi necega „komentara“ nenavadne vrste, ki se rad pobaha z zavisnostjo od samega dobrega humorja. Ta zavisnost je tu tako relativna, da moram vprašati: koliko pa je vendar tu pravega, dobrega, neprisiljenega humorja? Pregledovaje one dni cvetke tega nezavisnega humorista sem videl, da se posebno rad in prav po purmansko togoti nad nekim slovenskim listom in njegovimi osebami, ki se pa ravno toliko zmenijo za to repenčenje, kot luna za psa, ki na njo bevška.

Predragi prijatelj! Menim, da sva se sedaj sporazumela, upam, da imava oba bolj sčistene nazore, in zares blage vzornike. Najini vzorniki niso taki, da bi eno hvale in posnemanja vredno lastnost na njih temnilo pet ali še več skrivnih slabih in graje vrednih.

Ne obupajva! Saj morajo enkrat slovenskemu in slovanskemu rodu „mil“še zvezde“ zasijati. Resnica in pravica morate slednjič vendar zmagati. Pri tem pa od božje pomoči zavisnim kliče: zaupajmo!

Tvoj zvesti prijatelj v Ibiubi.

sprejeti. Iz Brna obrnili so se v Prosnice in druga obrtniška mesta, pa menda povsod brezvpešno. Tako je prav in le na ta način se bo strupeni kači najhitreje glava strla.

Skandalozni pretep v Csegledu provzročil je antisemit Verhovay in njegovi prijatelji, ki so nekaj enacega že zdavno pripravljali. Trije poslanci, in sicer Oto Herman, Karol Hegediis in Gabrijel Ugron javili so na magistratu, da mislijo na 15. marca ljudstvu javno govoriti. Komaj je pa Verhovay o tem zvedil, je tudi svoj govor objavil. Policija je določila, da, kdor prej pride, prej melje, zatoraj sme Verhovay še le za Ugronom govoriti. Vsi so se z enim in tistim vlakom tja peljali in že pri izstopu jeli so si zabavljati; po službi božji v nedeljo podali so se Ugron in njegovi prijatelji na trg, kjer je bil postavljen govorniški oder, okoli kterega je bilo že vse polno ljudstva zbranega. Na odru stal je pa že Verhovay s svojimi prijatelji. Ko hoče Ugron na oder stopiti, da bi vsled določenega sporeda prvi govoril, porinili so ga Verhovayevi prijatelji z zastavnimi drogovi nazaj. Nahujskano ljudstvo jelo je pa ob enem kamnje in jajca vanje metati. Ugron se je s svojimi umaknil, ko pa eden Verhovayevih prijateljev govoriti prične, je Ugrona zvedavost gnala nazaj. Komaj ga govornik zapazi, že s prstom nanj pokazavši zavpije: „Glejte ga, onega črnega tamkajle, tisti je, kterega morate pobiti.“ Ljudje si tega niso dali dvakrat reči in so takoj po njem udrihati jeli, kar je le koža držala. Še le četica huzarjev ga je zamogla hudo poškodovanega iz srede razdraženega ljudstva iztrgati in rešiti.

Vnanje države.

O švicarskih anarhistih sodijo, da jim je poulično ropanje in zavrtni umor veliko boljše pri srečanju, kakor pa politični preobračaj sveta. V tem smislu došla je tudi avstro-ogerskemu poslanstvu v Bernu iz Dunaja daljša razprava o postopanju anarhistov. Avstrijski poslanik izročil jo bo še te dni zveznemu predsedniku Weltliju. V tem smislu je to prvo pisanje, ktero je iz Dunaja v Švico po diplomatskem potu došlo, sicer je Dunajska policija v enakih položajih kar naravnost Bernski dopisovala. Osobito v poslednjih dneh sta si varstvena zavoda jako pridno dopisovala in na Dunaji slutijo, da anarhisti niso nič drugzega, kakor dobro osnovana zadruga hudodelcev, roparjev in morilcev, ki so mislili pod plaščem anarhije svoje zlodejstvo doprinašati. Med anarhisti in pa nekdanjimi rokovnjači toraj ne bo nikakor velikega razločka.

Iz Rusije dohajajo zopet nihilistični glasovi. Policijskemu načelniku v Petrogradu poslal je nihilistični izvrševalni komité žugalno pismo, kjer se bere, da bodo anarhisti vsakega ovaduha umorili, kdor bi se predrznil o Sudejkinovem morilecu Degajevu, karkoli si bodi naznaniti. To pismo je odgovor na razpisano darilo na 10.000, oziroma na 5000 rubljev, ktere je Petrogradska policija na Degajevovo glavo razpisala. Nihilisti tudi policijskega načelnika pozivajo, naj žugalno pismo vsakemu ovaduhu prebere, ki bi se na nagrado polakomnil, da bode vsakdo vedel, kaj ga čaka. Nedavno zasedli so več imenitnih oseb, ki so na sumu, da so se prekucijske propagande vdeležili. Med vjetimi je nek višji uradnik iz ministerstva za javni promet, Krivenko, potem Antonovski in Sergejev, ki je bil vodja smodnišnici v Ohti. Pet dijakov so prijeli in v Perm poslali, kjer se bodo guvernerji izročili z naročilom, naj ostro pazi na nje.

Gladstone je menda po Bismarkovem načinu bolan, namreč diplomatsko. Ministerski svet je sklenil, da naj se luke rudečega morja postavijo pod angleško pokroviteljstvo, Hartington je ta ukrep v zbornici poslancev oznanil. Edin, ki se mu vstalja je Gladstone in zaradi tega nekteri sklepajo, da se bo morda Gladstone prostovoljno opovedal ministerskemu stolu. Dobro podučene glave pa trdijo, da se bo Gladstone za vse poprej odločil, kakor pa za odstop.

Najnovejši vesti iz Londona poročajo da je Gladstone u glas zaprlo, in da ga zato ni kar nič v parlament, ker ne more govoriti. Mogoče, da je res, in če je res, bi bilo znamenito zvediti, kaj mu je prav za prav sapo zaprlo. Jeli bilo to irsko vprašanje in gibanje, ki se je zopet pričelo na površje prikazovati, ali pa morda egiptovska in sudaneška politika. Kdo ve? Ako pa Gladstonovo delovanje sploh premostrimo, bi skoraj smeli trditi, da tukaj niso politični vzroki merodajni, ki ga od parlamenta zadržujejo in da to ni kujavica, temveč prava resnična bolezen, ki staremu možu pač tu pa tam dovoli, kak manjši izlet v naravo, v parlament in v park drva sekati ga pa že neče več pustiti. Gladstone je imel namreč navado, da je vsak dan po kosilu sekuro na rame zadel in se po celo uro v svojem parku mudil, kjer je drva sekal.

Vojaški upor na Španjskem ni nič drugzega, kakor sam po sebi čisto nedolžen zapisnik nekotikih častnikov, ki so napravili med saboj republikansko zadrugo, in kterega so pri Zorillinem tajniku našli. Tim večjo pozornost obrača pa vlada na ondašnje socialiste in jih je nedavno 7 bolj odličnih prijela. Njino društvo se imenuje „la mano negra“ (črna roka). Kakor se čuje so v zvezi z angleškimi in švicarskimi socialisti.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 19. marca. (Nov križev pot v mestni ubožnici in še nekaj.) Ubožnico za mestne reveže ima naše mesto na Karlovskem predmestju. Oskrbništvo te hiralnice je mestna gosposka izročila pred kakimi dvema leti magistratnemu uradniku g. K. Lahajner-ju, ki s pridnostjo in marljivostjo njemu lastno skrbi za onemogle reveže; starost je že sama na sebi černost in nezadovoljnost, toliko huje teži ta butara, ako jo človek z nevoljo prenaša. Olajšati revežem breme, trudi si novi oskrbnik, kolikor mu to pripuščajo okoliščine, in pod njegovim nadzorstvom je hiša po zunanje in znotranje drugo lice zadobila. Naj omenimo med drugim prelepe slovesnosti, ktera se je 11. t. m. obhajala v ti hiši. Ako časopisi na drobno poročajo o plešiščih, zabavah in o vsemu, kar se sploh godi veselega in neveselega po svetu, naj nam bode dopuščeno omeniti krščanske svečanosti, ki se je omenjeni dan vršila v ti hiši, in ki je bila pred vsem primerna v tem času, ko se sveta cerkev in nje verni spominjajo prebritkega trpljenja našega Gospoda in Zveličarja. Gosp. oskrbnik je namreč omislil na svoje stroške table sv. križvega pota, preskrbel vse potrebno, da se je mogel križev pot cerkveno blagosloviti, in da se zadobé sveti odpustki, ki so sklenjeni s to pobožnostjo. Imenovani dan 11. t. m. so preč. o. Kalist, gardijan tukajšnjega samostana čč. oo. frančiškanov, v navzočnosti v. č. g. mestnega župnika g. Rozmana, č. g. J. Resnika blagoslovili table križvega pota. Povabljenih je bilo 14 meščanov, hišnih gospodarjev i. dr., ki so med pobožnim opravilom v rokah imeli table, ki so se blagoslovile in potem na odločnem kraju razobesile. Križev pot je postavljen na mostovžu v prvem nadstropju. Podobe, tisek v oljnatih barvah so bile kupljene v katoliški bukvarni, okvire in križice je izdelal mizar g. Petrin, a številke in pozlačenje g. Jan. Borovski.

V ubožnici je sedaj 107 siromakov, med njimi je 35 moških; zaradi visoke starosti in bolehnosti je skoro polovica takih, ki ne morejo nikamor iz siromašnice, in ki čakajo tam svojega časa. Ako pomislimo, da človeka posebno na starost, ko ga vse drugo popusti, ne more drugega tolažiti in mu trpljenja zljajšati, nego pogled na tistega, ki je ves nedolžen in brez madeža trpel za grehe drugih, lahko spoznamo kako neprecenjena dobrota je revežem to, ako imajo priliko premišljevati britko trpljenje Izveličarjevo in s pogledom nanj nositi svoj križ z zatajevanjem samega sebe. In kakor slišimo, vedó reveži ceniti to dobroto in radi pomolijo ob postajah križvega pota.

Tooliko bolj nas veseli omeniti kaj tacega danes, ko se od vseh krajev sliši o žalostnih pobožjih in drugih hudodelstvih, v tem času, pravim, ko nekteri slastno pričakujejo in si želé prilike, da bi mogli dobrodelnim zavodom ktero zasoliti in iz komarja narejajo slona, ali pa če ne gre, pa stvar pripovedujejo in v javnost poročajo, kakor so jim to narekovali hudobni jeziki, kterim je sicer prav, da jim kdo otroke oblači in hrani, a se odločno upirajo k temu, ako kdo njih otroke napeljuje k rednemu in poštenemu življenju. V tem slučaju pa raje vidijo, da je otrok zanemarjen in zapuščen, kakor da bi bil po krščanskem izrejen.

Od Drave, 14. marca. (Raznoterosti.) (Konec.) Zares velika množica je nas slovanskih otrok, pa tak „bav-bav“, za kakoršnega nas imajo, še vendar nismo. Naše moči so še prerazdrobljene, naši potoki tečejo še preveč vsaksebi, sinovi Slave še niso vsaj v najvažnejšem delu — v pravo edini veri — ena čeda in en pastir. Večja polovica ali zanesljivejše dve tretjini jih še ostaja tuja naročju katoliške cerkve in kedaj, kedaj bo dal Bog, da bi se te zablodene ovce napotile na zaželjeno pravo pot? Ko pa imamo naša blagovestnika, ss. Cirila in Metoda, vsi v veliki časti, ne nehajmo se obračati v molitvah k njima, naj bi po njuni priprošnji bile kedaj naše najsrčnejše želje spolnjene. Posebno bo k temu primerno nameravano romanje bodočega leta v Velehrad, kterega naj bi se pač obilno vnetih Slovencev vdeležilo in tamkaj nas vseh tugo ss. blagovestnikoma potožilo. Kdo pa bi ne zamogel na daljno pot, opravlja naj take pobožnosti doma, vsaj mora enak čin narekovati ne le zgolj naša nada boljše prihodnosti, marveč tudi prava krščanska, bratovska ljubezen!

Ker je pa nemščina (jezik in narodnost) že itak svetovna in edino kulturna, učinili bi vsi Slovani, zlasti še Slovenci, res najbolje, da bi jo s svojimi

ustmi ne oskrnjevali. Imamo ga svojega od Boga podarjenega tako lepega in nežno-donečega jezika dar, da res ne moremo umeti, zakaj mnogo naših predpostavljnih, ki hočejo za prve rodoljube veljati, med sabo najraje tuji nemški jezik govori? Ljudstvo si jemlje to v pozor in po slabem vzgledu takih obupuje samo nad seboj. Se vé, pripisovati gre to napako nekdanji šoli in pozni naši narodni prebujji, pa tajiti se ne more, da grešé ti močno proti svoji lastni krvi. Pomislimo le, v koliki meri se še zalagamo z nemškimi knjigami, koliko nemških časopisov zahaja iz tujine in lastnih tál med naš mali narod, koliko več se med mnogimi Slovenci nemški nego slovenski govori, ter še vzemimo v pozor oni krič o „zatiranem“ nemštvu, pa bodemo res lahko spoznali, da z našo dvorljivostjo svojim nemškim sosedom ne vgodimo, naj tudi še toliko in toliko našemu narodnemu življu škodljivega učinimo. Kakor mnogim, so nam tudi v tej reči vrlji Čehi v lep izgled, kajti Čeh v svoji stolici, zlati Pragi, le v najskrajnejši sili nemški govori, med tem je tu pri nas ravno narobe. Istinito lepa reč je, tuje jezike znati, pa pri tem ni treba pozabiti svojega spoštovati in še le potem, ko bomo v tej reči zvedeli za taka, boljše nado vzbujajoča poročila, zamogli bomo s pravom reči: nu, sedaj bomo tudi jeli biti od družih spoštovani, poprej gotovo ne.

Tu ob meji je zadnji čas v vsaki le količkaj številni družini hitro na dnevnem redu preprič: s kterim jezikom se dalje po svetu pride (nemškim ali slovenskim)? Obvelja seveda najgotovejše trditev privržencev prvih, in lahko si je tolmačiti zakaj vam znanje nemščine tolikanj vsiljujejo, ker bo nam silno potrebno, ko se nam poreče: srečen pot! Da bi se pa to veselje nasprotnikov ne spolnilo, skrbimo pred vsem tudi za blagostanje našega naroda, snujmo domača podporna društva, oklenimo se eden drugzega s sveto vezjo bratovske ljubezni; vse vkup pa nas objemaj en čut, ena vnetja želja: dostojno izvršiti poklic in nalogo, za ktero nas je upostavil in odločil — Bog! Živila prava vzajemnostna ljubezen!

S Primorskega, 15. marca. „O narodi zapadne Evrope, vi ne znate, kak vi nam dorogi!“ tako vsklikne „žurnal učeno-literaturni“ izhajajoč v Moskvi, str. 107 za l. 1884, govoreč o estetični in moralni ljubezni. In vendar, zapadna Evropa, ako se le spomne na Ruse, se nekakšno tresé, kakor da bi Rusi še ljubezni ne imeli do drugih narodov, dasi tudi se težko nahaja na svetu več gostoljubnosti, večega milosrdja, kakor ravno v srcu ruskega naroda. In ako drugi narodi kaj tacega Rusom očitajo, gotovo pa presegajo v tem očitaju vse druge narode — Italijani.

V ti točki veljajo gotovo besede našega Odrešenika, opominjavšega nas, rekoč: „Zakaj s kakoršno sodbo sodite, s takošno bodete tudi sojeni“; Mat. 7, 2. ali: v čemur ti tvojega bližnjega sodiš, v tem navadno ti najbolj grešiš. Italijan sodi slabo vse Slovane, brez izjeme, ali posebno slabo sodi Ruse, sodi jih kakor največje barbare, ali zakaj? Zato, ker je sam barbar, hočem reči: zato, ker ne pozná ljubezni do svojega bližnjega, dasi tudi je v Italiji sedež katoliške vere. Žalibože! star pregovor pravi: „Stanujoči blizu cerkve, se najpred pogubijo“. Ta pregovor štrkne tudi Italijane. Italijani imajo v svoji sredi poglavarja katoliške vere, toda kaj vganjajo ž njim po časnikih, po ulicah, po krčmah? E questa è la nazione nobile! Per amor di Dio! . . . Ako bi bilo to ravnanje „nobile“, potem bi res človek ne vedel več, kaj je na svetu „nobile“. Recimo in vzemimo: papež bi stanoval v Moskvi od sv. Petra naprej, in recimo in vzemimo: papež v Moskvi bi imel cerkveno državo, obstoječo iz cerkvenega posestva, kakor jo je imel papež v Rimu, slednjič: recimo in vzemimo, tega papeža bi Slovani oropali vsega cerkvenega premoženja, za Boga! že zdaj jih hudobni svet tako črni, ah! kaj bi bilo še potem? Potem bi gotovo vstali oni sovražniki zoper Ruse, da bi papežu pomagali, dasi tudi bi bili morda papežu sovražni. Ali zdaj se svet ne gane, da bi papeža rešil. Mogoče, da bi mu Italija zopet povrnila premoženje, ko bi rekel, da se preseli v Moskvo. Morda bi mu povrnila, sicer ne iz ljubezni do sv. Očeta, kakor edino iz sovraštva do Rusov. Da povzamem: kar so naredili hudobni Italijani papežu, to bi težko naredili in narejali dobri Slovani, ako bi papež med njimi stanoval.

In vendar, ako se le more, se navadno zabavlja zoper Slovane. Da! še celó nekteri italijanski duhovni, ako ne večina, imajo rajše Turka, kakor recimo: Rusa.

Ali ni to slepota in hudobija naših sovražnikov? Nočem govoriti o nekaterih prestopkih od strani ruske vlade do Poljakov, ali reči moram, da so tudi Poljaki dosti, dosti temu krivi. N. pr.: V Varšavi se nahajajo, kakor piše „Moskovskija cerkovnija vjedomosti“ poljski listi, nemški listi, francoski listi po prodajalnicah, ali ruskega ni nobenega. Nadalje nočem več pisati, kar piše ta list v 7. številki, 17. februarja, govoreč o poljskem prašanju, kajti zdi se človeku skoro neverjetno, da Poljak kot Slovan in katoličan tako uganja v odnosu proti Rusom. Zato tudi zdihne ta list, rekoč: Vražda k rodnemu bratu ešče boljše nedostojna kristjanina. . . .

Pri vsem tem pa i kaj so vsi ti prestopki v primeri s krvoločnostjo turške vlade do drugih narodov, posebno, zdaj sto in sto let nazaj? Groza nas je obhajala, ko je svoje dni duhovni moralist, Rimljan po rodu, nekakšno rekel iz katedre za časa rusko-turške vojske: Boljše bi bilo, ako bi Turek premagal, kakor pa Rus. Dovolj! Strah! In to je zinil moralist! Za Boga! človek bi precej mislil, da je turška morala boljše, kakor kristijanska, slišavši učenika tako govoriti, zibajočega se živo tje pa sem po stolici. Pomišljaj!

Pride mi na misel svetopisemski izrek, ki grozi, rekoč: In ti Kapernahum, ki se do neba povzdiguješ, boš do pekla pogreznjen. (L. 10, 15.) V Kapernahumu je stanoval Odršenik, — v Rimu pa stanuje njegov namestnik; Kapernahumci so svojega učenika preganjali, — Italijani pa preganjajo tudi svojega in našega. Toda, kakor se je zgodilo Kapernahumu, tako se bo „mogoče“ zgodilo tudi Rimu in Italijanom. Do neba bil je povišan, ali do pekla bo ponižan.

Kar se tiče te točke, hočem reči; drugi narodi, n. pr. Nemci, vendar ne očitajo tako intenzivno Rusom surovosti in barbarstva, kakor uprav Italijani, kajti Nemci vsaj nekoliko bolj Ruse, naše brate, poznajo. Kdaj zginejo torej iz src Italijanov tisti presodki grozni in krivični do Rusov? Gotovo prej ne, kakor le takrat, ko bodo Italijani Ruse bolj poznali. Bog razsvetli torej pamet vsem Italijanom in vsem našim sovražnikom!

Domače novice.

(Vse naše čitatelje) opozorujemo na odlični govor Isterskega poslanca g. dr. Viteziča, ki je pravo ogledalo žalostnih razmer v Istri in o katerih g. državni pravdnik sicer ne pusti govoriti.

(Gospodu kanoniku Kramarju) so težave nekoliko odlegle, v nezavednosti je pa preč. gospod še vedno.

(Rokodelski učenci katoliške rokodelske družbe) so imeli v god sv. Jožefa večerno zabavo, ki je bila druga leta na praznik sv. treh kraljev, letos pa menda zato pozneje, da se učenci z večo vneemo ter redno poduka vdeležujejo. Vse se je zvršilo jako ugodno. Č. g. J. Resnik, kaplan pri sv. Jakobu, je v mikavnem in primernem ogovoru učencem podal lepih naukov, kako naj se prizadevajo v svojem rokodelskem poklicu posnemati izgled sv. Jožefa. Deklamovanje je bilo dobro po vsebini, pa tudi dobro po izvrševanju; posebno pa so nam bile všeč prelepe pesmice, katerih so mladi pevci veliko pa gladko in živahno peli pod vodstvom neutrudljivega g. o. Angelika. Zopet se je pokazalo, kako pridno in uspešno delujeta predsednik g. Gnjezda in pevovodja g. o. Angelik za pravo oliko onih, za katerih blagor se navadno premalo zmeni svet; in vendar se mora reči, da hic Rhodus.

(V javni seji mestnega odbora) v torek popoldne, določili so se pred vsem dnevi za bodoče dopolnilne volitve za mestni odbor. Volitve bodo na 21., 22. in 24. aprila t. l. — Mestni odbornik gospod Murnik predlagal je napravo strokovnjaškega učnega zavoda o lesnej obrtniji, kateri predlog je mestni odbor tudi soglasno sprejel. Mestni odbornik gospod Hribar poročal je v imenu finančnega odseka o dopisu c. k. deželne vlade kranjske, glede tržnega reda in o upeljavi novega klavničnega reda, vsled kterega se je lansko leto predloženi tržni red v samo slovenskem jeziku od visoke vlade mestnemu magistratu vrnil z opazko naj ga še enkrat z nemško prestavo vred predloži. G. Hribar stavi v imenu finančnega odseka toraj predloge: a) Tržni red predloži se še enkrat visoki vladi le v slovenskem jeziku. b) Ko bi se visoka vlada branila re-

šiti samo v slovensčini predloženega tržnega reda, morajo se vsi zakoniti koraki storiti, da se obvaruje mestnemu odboru pravica, s katero on določuje uradni jezik na mestnem magistratu. Pri glasovanju sprejela sta se oba predloga z desetimi proti šestimi glasovi.

(Vžgal se je) danes popoldne šišenski gozd pri Kosezih. Kedo je ogenj zatrosil se ne ve. Pogorelo ga je za en oral.

(Novo zelenje) je videti na dvorskem vrtu že troje vrste in to: španjski bezeg, domači bezeg in črni čimž; pod tivoli zeleni ovijač.

(Poskušnje za učiteljsko zmožnost) gledé narodnih in meščanskih šol bodo pred tukajšnjo komisijo 21. aprila. Prošnje naj se vlagajo službeno do 11. aprila na dotično komisijo.

(Razpisana je služba) drugoga učitelja na Blokah, stalno ali pa začasno. Prošnje lahko učitelji in učiteljice. Plača do konec leta 400, po novem letu 450 gold. Prošnje do 26. t. m. na okrajni šolski svet v Logateu.

Razne reči.

— Vabilo k besedi, katero priredi Ptujška Čitalnica v svojih prostorih v „Narodnem Domu“, dne 25. marca t. l. Vspored: 1. Kalkbrenner: Grande sonate. Čveteroročna igra za glasovir. 2. Nedved: Vojaci na potu. Moški zbor. 3. Jenko: Tiha luna. Mešani zbor. 4. Grbic: Mojemu rodu. Moški zbor in bariton-solo. 5. Gregorič: V pepelnici noči. Deklamacija. 6. Dr. B. Ipavie: Na Savskem bregu. Mešani zbor. 7. Hlavka: Ukazi. Čveterospev. 8. Foerster: Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesnj. Mešani zbor s samospevi in spremljanjem na glasovirju. Začetek točno ob 8. uri zvečer. K tej besedi vljudno vabi odbor.

— Slovaška narodna nošnja. V Karlsruhe je bil velik ples umetnikov, ki so izmed sebe izbrali odbor, da naj bi presodil razne nošnje, ki so bile zastopane na plesu. Prvo odlikovanje, 500 mark je dobila slovaška nošnja okoli Požuna.

— Ženske na oksfordskem vseučilišču. Senat oksfordskega vseučilišča je sprejel s 100 glasovi proti 46 nasprotnim, da smejo nektera razlaganja na odnotnem vseučilišču tudi ženske obiskovati.

— O najnovejših potresih. Da se lansko leto odlikuje po potresih, spričuje pogubonosni potres na otoku Ischia, ki je pokončal 2443 ljudi, dalje velikanski potres na Javi in Sumatri, kateri je vničil 4 mesta z mnogimi naselbinami z več nego 40.000 ljudmi. O tem svedoči tudi vsak dan se ponavljajoči podzemeljski nepokoj, ki se čuti danes tu, jutri tam v večji ali manjši meri. — Tu podamo pregled potresov, ki so vzmernirjali lansko leto uboge zemljane. Čutili so potres 31. januarja v Trutnavu na Českem, 17. marca v Harlemu na Nizozemskem; 19. junija je bil po potresu opustošen otok Ometepe (Nikaragua), 19. junija se je zemlja tresla v Algieru, 27. junija na otoku Korfu, 28. junija v Darmstadt in 6. julija v Carigradu. Posebno močen je bil 25. julija potres v Catanazaru v Kalabriji, 28. julija na Ischiji, 29. julija zopet na Ischiji, 31. julija v Oportu na Portugalskem, 31. julija v Gibrog v Kaliforniji, 1. avgusta se je otok Ischia trikrat zapored potresel in tudi na to se je potres še ponavljal. 3. avgusta zopet potres na Ischiji, 4. avgusta silen potres v Pireji pri Atenah, 7. avg. v Akvileji, 8. na Ischiji, pa le slabo, 10. avg. v Niortu 14. avg. v Sarajevu, 14. avg. potres v pogorju, pokrajine Lyonnais, 16. avg. v Potresinu in Taraspu, 17. v Valisu na Španjskem, 26. na Javi, 28. v Zagrebu, 31. v Meksiki, 2. sept. v Fraskato pri Rimu, 4. v Torio, Barano in Serrafontaine na Napolitanskem, 7. sept. v Sancey (departement Doubs), 10. sept. še enkrat na Ischiji.

Telegrami.

Dunaj, 21. marca. Specijalna debata se nadaljuje o naučnem proračunu. P o k l u k a r predlagal je resolucijo, naj se nemudoma napravi obrtniška šola za izdelovanje puškinih cevi v kakem kraju na Gorenjskem, ki se pečajo z železno obrtjo po vzoru borovljanske strokovne šole. Dalje naj se napravi strokovna šola za lesno obrt v Ljubljani po vzoru dotične strokovne šole v Chrudimu. Resolucija se je zadostno podpirala.

Rim, 20. marca. Propaganda napravila bo po raznih mestih podružnice, ki bodo poverjene sprejemati dotične legate. Imenujejo se Dunaj, Pariz, London, Monakovo, Madrid, Haag, Malta (otok) Carigrad, v Afriki Algerija, in v Avstraliji Sidnej.

Berolin, 20. marca. V državnem zboru zahtevajo socialisti, naj se odpravi postava o socialističnem anarhizmu, ter se zabranjujejo proti identifikaciji socialnih demokratov z anarhisti. Zahtevanje se je odbilo z dobrim vtemeljenjem.

Umrlj so:

18. marca. Tomaž Illiaš, tovarniški mizar, 70 let, Koldvorske ulice št. 7, jetika.

19. marca. Anton Albrecht, postrešček, 70 let, sv. Petra cesta št. 60, pljučni emphysem. — Christiana, Terezija Božič, usmiljena sestra, 33 let, Kravja dolina št. 11, Meningitis.

V bolnišnici:

16. marca. Frane Virant, delavec, 37 let, pljučna tuberkuloza.

17. marca. Marija Sterle, kajzarjeva hči, 1³/₄ leta, božjast. — Marija Verona, delavčeva žena, 41 let, jetika. — Marija Podobnik, gostija, 54 let, Pleuritis. — Lovro Prebiv, delavec, 38 let, pljučna tuberkuloza.

Tujci.

18. in 19. marca.

Pri **Maliči**: Emil Plüss, kupec, iz Badene. — Giegl, Ernst, Quapil, Bach, Reinhart, Just, Bergstein, Zuckermann, in Küll, kupec, z Dunaja. — Dr. Kirhammer, z Dunaja. — Ernst Elsner, c. k. davkarski nadzornik, iz Novomesta. — Albert Eckert, posestnik tovarne, iz Gradca. — M. Affhauser, kupec, iz Monakova. — Feigel, Steinmassler, Katz, Abeles in Hönigsfeld, kupci, z Dunaja. — H. Roggy, kupec, iz Schlestadta. — Schuster in Anton Kvas, kupeca, iz Trsta. — J. Jaklič, prod. sadja, iz Kaniže.

Pri **Stonu**: Hermann Mau, kupč. potovalec, iz Berolina. — Maks Krebs, umetnik, iz Draždan. — Ferd. Armellini, kajči človek, z Dunaja. — A. Truden, kupec, iz Trsta. — P. pl. Giseutti, s sinom, iz Trsta. — Adolf Joahimsthal, kupec, iz Berolina. — Morie Carlebach, kupec, iz Frankobroda. — Aleks. Schrubary, kupec, z Dunaja. — Geza pl. Latinovič, c. k. komornik, iz Budapešte. — Janez Mattesich, c. k. pristav, iz Maribora. — Jos. Morpurgo, kupec, iz Gorice. — Albin Omachen, zasebnik, iz Kamnika.

Pri **Tavčarji**: Benedikt Gautsch, grajč. ravnatelj, iz Monakova. — D. pl. Pagenaut, držav. poslanec, iz Budapešte. — Julija Bucher, zasebnica, iz Zagreba. — Ignacij Prohaska, kupec, iz Reke. — A. Wieninger, posestnik, iz Krive Vrbe. — Ferd. Jergitsch, vodja, iz Celovca. — Karl Gäutsch, c. k. voj. sodnik, iz Celovca.

Pri **Bavarskem dvoru**: Mat. Žgur, agent, iz Siska. — Alojzij Cordoni, iz Tolmozza. — Kristijan Kleinlecher, iz Tirolskega.

Pri **Virantu**: M. pl. Terbuhovič, c. k. vpok. major, z družino, iz Male loke. — Rizzoli, kupec, iz Ribnice.

Dunajska borza.

20. marca.

Papirna renta po 100 gl.	79 gl. 75 kr
Sreberna " "	80 " 95 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101 " 90 "
Papirna renta, davka prosta	95 " 30 "
Ogerska zlata renta 6%	122 " 25 "
" " " 4%	92 " — "
" " papirna renta 5%	88 " 60 "
Kreditne akcije	160 gl. 323 " 90 "
Akije anglo-avstr. banke	200 gl. 116 " 50 "
" avstr.-ogerske banke	845 " — "
" Länderbanke	111 " 70 "
" avst.-og. Lloyd v Trstu	587 " — "
" državne železnice	313 " 90 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	236 " 70 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123 " 75 "
4% " " " 1860	500 " 136 " 60 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 170 " — "
" " " " 1864	50 " 170 " — "
Kreditne srečke	100 " 173 " 75 "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " — "
Rudolfove srečke	10 " 20 " — "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	106 " 80 "
" " Ferdinandove sev.	105 " 75 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligae.	104 " 50 "
London	121 " 45 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 68 "
Francoski napoleon.	9 " 61 ¹ / ₂ "
Nemške marke	59 " 20 "

Kdo ne ve še najnovejšega?

Vsaka gospodinja potrebuje!

Cepilnika, ki ji mehke in trde drva razcepi brez šundra, hitro in brez težave. Vsak kot mu je pravi, ni ga vgnati, toraj sekire nepotrebne. Velja le 2 gl.

Sušnik, 165 centimetrov na višavo, 35 na širjavo, zložen le 18 centimetrov visok, se posebno priporoča za likalnice, garderobe, otročje izbe itd. itd. osobito ga hoteli in gostilne niso vstani preplačati zaradi priročnosti. Velja samo 3 gl. 50 kr.

Škarje, s kterimi bi se lahko svet pristrigel, (najbolj zanimiv izum!) služijo najmanje na 14 strani, kakor škarje, ščipač smodek, pila za nohte, ravnilo, izmetalec peres, mera, vijak za plin, škarje-gombovnice, odmašilnik, nož-praskalec, škarje za papir, za žico (drat), za vezenje in nohte striči. Izvanredno elegantne, pripravne in iz najboljšje tvarine. Veljajo le 1 gl. 75 kr. (1)

Točna odpošiljatev (tudi na povzetje). — Pri manjših naročilih prosil se gotovina naprej.

J. Weisz junior, Dunaj, III., Löwengasse 28.